

Domeniul fundamental
Domeniul de specialitate

TEZĂ DE ABILITARE

- REZUMAT -

Teorie și practică. Intersecții arhitecturale

Șef lucrări dr. arh. Smaranda Todoran
Facultatea de Arhitectură și Urbanism
Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca

- Cluj-Napoca -
2022

Teza de față este scrisă în eventualitatea abilitării pentru conducerea de doctorate. Ea reprezintă însă în același timp o radiografie a unui parcurs profesional aflat în evoluție, care nu are pretenția de a fi ajuns într-un punct anume de împlinire sau confirmare. Mai degrabă, rolul textului este de a ordona preocupări personale, activități născute din circumstanțe adesea întâmplătoare, de a găsi un sens înăuntrul lor și de a concretiza, la final, niște direcții posibile de evoluție ulterioară.

Textul urmărește de la început să stabilească motivațiile principale din spatele evoluției profesionale. De aceea, primul capitol e dedicat explicării felului în care anumite teme au devenit de interes în timp și cum ele sunt considerate încă valabile după 10 de ani de când au fost abordate în cadrul cercetării doctorale. Capitolul e în același timp o pledoarie pentru teorie, pentru urgența dezbaterii legată de temele discutate în lucrare. Teoria e văzută prin prisma unor arhitecți practicieni și teoreticieni contemporani nu doar ca loc al dezbaterii ci și ca o condiție esențială a practicii. Această poziție este cea din care teza încearcă mai departe să se dezvolte, urmărind o structură care mai întâi desface activitatea profesională în trei zone, pentru ca la final, acestea să se reazeze împreună.

Structura corpului lucrării se constituie așadar din două părți inegale ca dimensiuni : prima descrie evoluția profesională de până azi, cea de-a doua încearcă să fixeze obiective pentru viitor.

Prima parte cuprinde trei capitole care descriu pe rând activitățile didactice, de proiectare și de cercetare. În cadrul activității didactice sunt prezentate interesele teoretice prin descrierea cursurilor predate la Facultatea de Arhitectură și Urbanism, anul 4 și 5, dar și a activității din cadrul atelierului de proiectare al anului 3. Aceste activități se înscriu și dezvoltă interesul pentru temele teoretice descrise la începutul tezei, dar exprimă totodată și dorința de a intersecta teoria cu practica, lucru ce devine vizibil prin prelungirile activității didactice. Al doilea capitol descrie activitatea de proiectare, selectând din activitatea ultimilor 10 ani mai ales acele proiecte care au fost prilejul extinderii reflecțiilor teoretice. De la scara proiectelor de mici dimensiuni – case – la cele de dimensiuni mai mari – intervenții la scară urbană, acest capitol urmărește și capacitatea de a lucra împreună cu alții, de a dezvolta parteneriate și colaborări. Activitatea de proiectare este privită ca o căutare activă de ocazii pentru experiment. Al treilea capitol al primei părți prezintă activitatea de cercetare care a urmat studiului doctoral. Ea urmează parțial cronologic interesul pentru diferite teme de cercetare din sfera teoriei, dar prezintă și puncte de interferență între cercetare și proiectare.

A doua parte a lucrării e predictivă. Ea încearcă să prezinte mai întâi proiectele din viitorul imediat, parțial începute, parțial continuări firești ale unor proiecte încheiate. Planurile pe termen lung sunt în schimb pe de o parte obiective precise, pe de altă parte deziderate. În timp ce prima parte – a proiectelor din trecut – desface activitățile desfășurate în categorii oarecum distincte, lucrarea se întreabă spre final dacă tocmai poziția privilegiată din care e exersată profesia de arhitect, la intersecția dintre didactic, cercetare, proiectare, nu este în sine premisa dezvoltărilor viitoare.

Lucrarea se dorește a sta sub semnul relației dintre teorie și practică. Din această perspectivă, ea se construiește treptat, mai întâi prin invocarea unor voci importante ale arhitecturii contemporane care oferă sprijin și argument, apoi trecând în planul provocărilor personale, în care aceste voci sunt explicate (în activitatea didactică), au ecou (în activitatea de proiectare) sau sunt interpretate, legate între ele, în activitatea de cercetare. Rolul de îndrumător de doctorat este văzut ca o continuare a acestei intermediari, un loc modest din care e posibilă contemplarea, înțelegerea sau luarea parte la arhitectura mare, la arhitectura care contează, la arhitectura care se problematizează pe sine. A îndruma doctorate nu e tratat în lucrare ca un obiectiv în sine, ci mai degrabă ca o completare posibilă.